

Human Right

ธุรกิจกับสิทธิมนุษยชน

ธุรกิจย่อมมีความเกี่ยวข้องกับ “มนุษย์” หรือ “คน” ทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ลูกค้า คู่ค้า ผู้ส่งมอบ พนักงาน และครอบครัวของพนักงาน ผู้ถือหุ้น ผู้ลงทุน ชุมชนรอบพื้นที่ตั้งของธุรกิจหรือชุมชนใกล้เคียง ซึ่งในการดำเนินงานอาจจะส่งผลกระทบต่อกลุ่มเหล่านี้ไม่มากนักน้อยอย่างเสียไม่ได้ และหนึ่งในประเด็นความขัดแย้งสำคัญที่เกิดขึ้นบ่อยคือ เรื่องการละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่หลายครั้งลูกค้าจนเกิดเป็นคดีความฟ้องร้องกัน ดังนั้น การดูแลใส่ใจการเคารพสิทธิมนุษยชนของผู้เกี่ยวข้องจึงเป็นสิ่งที่ธุรกิจต้องให้ความสำคัญ

ประเด็นสิทธิมนุษยชนเป็นเรื่องค่อนข้างอ่อนไหวและสามารถเชื่อมโยงกับประเด็นอื่นๆ ที่อาจมีผลกระทบต่อเนื่องมาจากการทำธุรกิจได้อย่างคาดไม่ถึง จึงนับเป็นความเสี่ยงสำคัญที่อยู่กับการดำเนินธุรกิจตลอดเวลา

ประเด็นความเสี่ยงของธุรกิจด้านสิทธิมนุษยชนที่เกิดขึ้นบ่อย

สิทธิแรงงาน

- การละเมิดสิทธิแรงงาน เช่น ไม่มีสัญญาจ้าง ไม่เป็นไปตามมาตรฐานกฎหมายแรงงานความปลอดภัยในการทำงาน
- การเลือกปฏิบัติต่อลูกจ้างจากอคติทางเชื้อชาติ เพศ ศาสนา อายุ

สิทธิในทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

- ใช้ทรัพยากรและละเมิดสิทธิชุมชนในการเข้าถึงทรัพยากรส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่เดิม
- การจัดการของเสียที่ไม่เหมาะสม
- การก่อสร้างที่ปิดทางไหลของน้ำจนก่อให้เกิดน้ำท่วม

สิทธิในที่อยู่อาศัยและการประกอบอาชีพ

- การรื้อไล่ละเมิดสิทธิที่ดินและที่ทำกินชุมชนท้องถิ่น
- ความขัดแย้งประเด็นวัฒนธรรม เช่น ธุรกิจโรงแรมเห็นว่าเสียงละหมาดจากคำโพงวิทยุท้องถิ่นดังรบกวนลูกค้า

สิทธิของผู้ใช้บริการ

- การเลือกปฏิบัติอันเนื่องมาจากอคติทางเพศ เชื้อชาติ และศาสนา
- การละเมิดสิทธิความเป็นส่วนตัวของลูกค้า เช่น ข้อมูลส่วนตัวรั่วไหล

หลักการชี้แนะว่าด้วยธุรกิจและสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (UN Guiding Principles on Business and Human Rights: UNGP)

หลักการ UNGP สำหรับธุรกิจใช้เป็นแนวปฏิบัติในการเคารพสิทธิมนุษยชน โดยสาระสำคัญของหลักการนี้อยู่บนเสาหลัก 3 ประการ ซึ่งส่วนที่เกี่ยวข้องโดยตรงกับธุรกิจคือเสาหลักที่ 2 และ 3

เสาหลักที่1 Protect การคุ้มครองสิทธิมนุษยชน	เสาหลักที่2 Respect การเคารพสิทธิมนุษยชน	เสาหลักที่3 Remedy การเยียวยา
รัฐมีหน้าที่คุ้มครองมิให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินธุรกิจ าก 1 ไม่ว่าจากองค์กรของรัฐเองหรือองค์กรภาคธุรกิจ	บุคคลและองค์กรที่ประกอบธุรกิจไม่ว่าจะเป็นธุรกิจประเภทใดหรือขนาดใดก็ตาม ย่อมมีความรับผิดชอบที่จะเคารพสิทธิมนุษยชน	การแก้ไข ฟื้นฟู ชดเชยเมื่อเกิดผลกระทบหรือมีการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่เนื่องมาจาก การประกอบธุรกิจ ทั้งภาครัฐและภาคธุรกิจต้องมียกลไกในการเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ

ประโยชน์ของธุรกิจที่ให้ความสำคัญการเคารพสิทธิมนุษยชน

1. เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการสร้างผลตอบแทนทางการเงินและสังคม
2. สร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับผู้มีส่วนได้เสีย
3. สร้างภาพลักษณ์และชื่อเสียงที่ดี รวมทั้งได้รับความไว้วางใจจากสาธารณชน
4. ปรับปรุงการบริหารความเสี่ยงเพื่อสร้างความน่าสนใจในการลงทุนมากขึ้น
5. สร้างการมีส่วนร่วมและขวัญกำลังใจ รวมถึงความปลอดภัยและสุขอนามัยที่ดีให้กับพนักงานและผู้มีส่วนได้เสีย
6. ส่งผลในทางบวกต่อการสรรหา จูงใจและรักษาพนักงาน ซึ่งเป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านทรัพยากรบุคคล